

ปัญหา การเมืองไทย

การเมืองไทย

⇒ ในการบริหารเมื่อมีอำนาจแล้วจะอ้างว่าเป็นอำนาจที่ทำ
ถูกต้องตามกฎหมายแล้วไม่ได้ ต้องสนใจผลกระทบที่
เกี่ยวข้องกับเรื่องอื่น ๆ ด้วย จึงอยากขอให้ผู้ใช้อำนาจในทุก
ระดับ ขอให้มึสติลปะในการใช้อำนาจว่าจะใช้อย่างไร ให้
สมเหตุสมผล และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ดี
ที่สุด สำหรับบทบาทผู้นำจะต้องไม่แทรกแซงกระบวนการ
ยุติธรรมอย่างเด็ดขาด เพื่อที่จะไม่ก่อให้เกิดเป็นเงื่อนไขใน
การต่อต้านรัฐบาล รวมถึงไม่แทรกแซงกระบวนการ
ตรวจสอบอื่น ๆ ด้วย เช่น วุฒิสภา องคมนตรีอิสระ (นายจรูญ
รักดีธนากุล : ผู้จัดการ , 8 มี.ค.51)

➡ ท่ามกลางความแตกแยกในหลายวงการ รัฐบาลต้องมุ่งมั่น
แสดงการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจให้ดีขึ้นอย่างชัดเจน เพราะ
ประชาชนต้องการเห็นรัฐบาลแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจมากที่สุด
อย่าเพิ่งมุ่งคิดบัญชีล้างแค้น ลด ละ เลิก พฤติกรรม
ผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งรัฐบาลไม่ว่ารัฐบาลไหน รวมถึง
ระบบราชการ ซึ่งเป็นผู้คุมอำนาจ เมื่อมีอำนาจอยู่ในมือ อย่าง
เหลืออำนาจ หลงยึดติดจนลืมความชอบธรรม หากรัฐบาลทำ
ได้ จะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นไปได้ด้วยดี
ลดปัญหาความแตกแยก สร้างความสามัคคีในชาติ ทำยที่สุด
ประชาชนจะ
ค่อย ๆ ให้การยอมรับ (จรัญ ภัคดีธนากุล)

การเมืองไทยหลังการเลือกตั้ง(ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุททนิช)

1. นับวันการต่อสู้จะเป็นระหว่างพรรคการเมืองขนาดใหญ่ พรรคเล็ก ๆ มีโอกาสเติบโตน้อยมาก
2. พรรคการเมืองมีเสียงแบ่งกันเป็นภาค ๆ ชัดเจนกว่าที่เป็นมา แต่ก่อนมุ่งเฉพาะภาคใต้ ขณะนี้ภาคอีสาน เริ่มมีความชัดเจนว่าเป็นฐานเสียงของพรรค พปช. นอกนั้นยังมีภาคเหนือบางจังหวัด
3. นโยบายของพรรค โดยเฉพาะนโยบายประชานิยมที่ทำให้ผลประโยชน์โดยตรงกับประชาชน มีผลในการสร้างคะแนนนิยมอย่างมาก

4. เงินยังมีบทบาทสูง พรรคเล็ก ๆ ที่มีทุนน้อย หรือนายทุน
ดั่งเลใจซึ่งจะใช้เงินมาก ๆ จะพ่ายแพ้พรรคที่มีทุนและทุ่มเท
ในการเลือกตั้ง

5. รัฐบาลไม่ได้เข้าแทรกแซงในการเลือกตั้ง ทำให้พรรค
พปช.สามารถเคลื่อนไหวได้เต็มที่

6. พรรคการเมืองเล็ก ๆ บางพรรค แท้ที่จริงก็คือ
กิ่งก้านสาขาของพรรค ทรท.เท่านั้นเอง ดังนั้นการรวมตัว
ภายหลังการเลือกตั้งจึงเกิดขึ้นได้ง่าย

⇒ การเมืองหลังการเลือกตั้งจะขาดเสถียรภาพ เพราะพรรคเล็ก ๆ อาจ
ถอนตัวได้ง่าย และมีปัญหาเฉพาะหน้า คือ การนิรโทษกรรม คดีของ
พ.ต.ท.ทักษิณ กรณีหลังจะทำให้สังคมเกิดความแตกแยกมากขึ้น เพราะ
การเคลื่อนไหวนอกสภาจะมีสูง

⇒ ปี 2551 ความขัดแย้งทางการเมืองยังคงขยายตัวมากขึ้น บทบาท
พ.ต.ท.ทักษิณ ในทางการเมืองจะทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงไปอีก
เพราะจะเป็นการมีบทบาทข้างหลัง ไม่ได้ออกหน้า จึงยากจะหาเหตุด้าน
ความรับผิดชอบ

⇒ การรัฐประหารระยะสั้น ๆ ไม่ได้ผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
เมื่อมีการเลือกตั้งใหม่สถานการณ์ก็จะกลับไปเหมือนเดิม แต่ผลการ
เลือกตั้งไม่ใช่เครื่องชี้ว่าประชาชนไม่เห็นด้วย หรือไม่ยอมรับการ
รัฐประหาร

⇒ การเมืองไทยยังคงอยู่ในวงจรน้ำเน่าเหมือนเดิมตราบที่ประชาชนยังเห็นว่า การเลือกตั้งและการมีพรรคการเมืองเป็นการได้ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม พรรคการเมืองที่ขึ้นมามีอำนาจก็จะอัดฉีดเงินลงสู่หมู่บ้านมากขึ้นเพื่อหวังรักษาและสร้างฐานเสียง

⇒ รัฐธรรมนูญ 2550 ให้บทบาทแก่กลุ่มประชาชนและองค์กรอาสาสมัครมากขึ้น วางเงื่อนไขให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตามหลายเรื่อง

เงื่อนไขการมีระบอบประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพ

- 1 เงื่อนไขทางความมั่นคงและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ
- 2 เงื่อนไขทางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม
- 3 เงื่อนไขทางอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกกระบวนการเมือง
- 4 เงื่อนไขทางวัฒนธรรม
- 5 เงื่อนไขทางขั้นตอนของการพัฒนาและลักษณะของอำนาจทางการเมือง

1 เงื่อนไขทางความมั่งคั่งและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ

ก.ระบอบประชาธิปไตยมีผลโดยตรงต่อความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาค

- สถาบันประชาธิปไตยก่อให้เกิดการแข่งขันทางการเมืองที่เป็นระบบ ถ้าไม่มีการแข่งขันทางการเมือง จะทำให้การเมืองเป็นเรื่องส่วนตัว เน้นการรักษาอำนาจและเอื้อประโยชน์ต่อผู้ได้เปรียบ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เสียเปรียบได้รับผลประโยชน์หรือการเอาใจใส่
- อุดมการณ์ประชาธิปไตยให้ความชอบธรรมแก่การกระจายอำนาจทางการเมืองในสังคมที่ทำให้เสียงส่วนมากเป็นฝ่ายที่มีบทบาทนำในระบบการเมือง และเนื่องจากเสียงส่วนมากมาจากคนส่วนใหญ่ ซึ่งมักเป็นคนยากจน การให้ความเสมอภาคทางการเมืองจึงนำไปสู่ความเสมอภาคทางสังคมด้านอื่นๆ
- การแข่งขันทางการเมืองต้องอาศัยแรงสนับสนุนจากคนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ประชาธิปไตยจึงมีผลก่อให้เกิดความเสมอภาคทางเศรษฐกิจมากขึ้น

ข.ความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาคมีผลโดยตรงต่อระบบประชาธิปไตย

- ความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจที่กว้างไกลโครงสร้างทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ สามารถก่อให้เกิดระบอบเผด็จการได้
- การที่ทรัพยากรทางเศรษฐกิจกระจุกตัวรวมกันอยู่ในคนกลุ่มน้อย ทำให้อำนาจทางการเมืองมีลักษณะกระจุกตัวด้วย
- ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจมากๆ ทำให้ประชาชนเกิดความคับข้องใจ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อเสถียรภาพของระบบประชาธิปไตย

ค.ระบบประชาธิปไตยกับความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาคไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน!

- ↗ ความก้าวหน้าทางวิทยาการเป็นตัวกำหนดลักษณะของการกระจายทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทรัพยากรทางการเมือง โครงสร้างทางการเมืองจึงขึ้นอยู่กับลักษณะการพัฒนาทางวิทยาการเป็นสำคัญ
- ↗ ความสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตยกับความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจเป็นเพียงสมมติฐานของนักวิชาการ
- ↗ นักวิชาการบางกลุ่มมองว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมจะก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย
- ↗ การเมืองในสังคมที่กำลังพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับพลังอำนาจภายในสังคมเท่านั้น การร่วมพันธมิตรทางการเมืองระหว่างพลังอำนาจภายนอกสังคมกับพลังภายในสังคมก็เป็นส่วนสำคัญ
- ↗ การระบุว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจกำหนดการพัฒนาประชาธิปไตยยังเป็นเรื่องถกเถียงกันอยู่มาก ต้องพิจารณาจากปัจจัยอื่นด้วย

② เจ็อนไขทงการเปลียนแปลงโครงสร้างสังคม

➡ การที่โครงสร้างทางสังคมมีการแบ่งแยกแฉกแจงมากขึ้น และโครงสร้างย่อย ๆ เหล่านั้นมีความเป็นอิสระ มีบทบาทความตื้นตัวทางการเมืองมากขึ้นเท่าใด ก็จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการจำกัดอำนาจของรัฐมากขึ้นเท่านั้น จะก่อให้เกิดการควบคุมรัฐโดยพลังสังคม หากเป็นเช่นนั้น ประชาธิปไตยก็จะมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่นั้น เป็นกลไกในการใช้อำนาจเพื่อควบคุมรัฐและกลไกของรัฐ ส่วนสังคมที่ขาดกลุ่มนอกระบบราชการที่เป็นอิสระ จะทำให้อำนาจของรัฐมีลักษณะรวมศูนย์ ขาดพลังที่ทัดทานตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจ

③ เจื่อนใจทางอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกระบบการเมือง

⇒ ปราบกฏเด่นชัดในระบบการเมืองของประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมมาก่อน รับระบอบการเมืองแบบเมืองแม่มาใช้

④ เจื่อนใจทางวัฒนธรรม

⇒ วัฒนธรรมทางการเมืองของบางสังคมก็เอื้ออำนวยต่อระบอบประชาธิปไตย ในขณะที่บางสังคมก็มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นอุปสรรคต่อระบอบประชาธิปไตย แต่วัฒนธรรมไม่น่าจะเป็นเงื่อนไขเดียวของการพัฒนาไปสู่ระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมแค่มีส่วนในการกล่อมเกล่าให้คนในสังคมมีค่านิยมบางอย่างเท่านั้น ซึ่งค่านิยมบางอย่างอาจไม่เป็นผลดีต่อระบอบประชาธิปไตยมากนัก

๕ เจ็อนใจทางขัันตอนของการพัฒนาและลักษณะของอำนาจทางการเมือง

- นักวิชาการได้เสนอความเห็นว่ปัญหาของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอยู่ที่ขัันตอนของการพัฒนาและลักษณะของอำนาจทางการเมือง กระบวนการการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมของประเทศที่กำลังพัฒนาในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่ระบอบประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องเกิดจากการเปลี่ยนแปลงแบบวิวัฒนาการ พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- ระบบการเมืองของสังคมที่กำลังพัฒนาในปัจจุบัน ต้องเผชิญกับความคาดหวังและความต้องการของสังคมเศรษฐกิจและการเมืองทุกๆด้าน ในอดีตประชาชนมีความต้องการน้อยกว่าปัจจุบัน ทำให้ระบบการเมืองปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความคาดหวังเหล่านั้นได้ในระยะเวลาอันสั้น

➡ ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจของสังคมตะวันตก รัฐมีบทบาทน้อยมาก เอกชนมีบทบาทในการลงทุนและขยายกิจการทางเศรษฐกิจมาก ซึ่งต่างจากประเทศที่กำลังพัฒนาในปัจจุบัน

➡ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง การเมืองของยุโรป และสหรัฐอเมริกา ไม่ได้มีลักษณะของ การได้-เสียโดยสิ้นเชิง ซึ่งหมายความว่าผู้มีชัยทางการเมืองและสามารถกุมอำนาจทางการเมืองได้ ก็จะมีผลทำให้ผู้ที่พ่ายแพ้ไม่ได้อะไรเลย ไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการมีอำนาจทางการเมือง ต่างกับสังคมที่กำลังพัฒนาที่มีเมืองหลวงเป็นศูนย์กลาง ชนชั้นกลางก็ต้องการอยู่ในเมืองหลวง ทำให้เกิดการกระจุกตัวทางอำนาจและความเจริญ ทำให้เกิดการแข่งขันทางการเมือง มีลักษณะเป็นการได้-เสียทั้งหมด

กติกากาการเมือง : รัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย

👉 รัฐธรรมนูญคืออะไร? รัฐธรรมนูญคือกติกาหรือข้อตกลงกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองรัฐกับประชาชน ซึ่งเป็นการกำหนดสิทธิและหน้าที่อันพึงมีต่อกันระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้การปกครอง ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจเป็นการเน้นไปที่การจำกัดอำนาจหรือการให้อำนาจผู้ปกครองก็เป็นได้

👉 ส่วนลักษณะของกติกา ข้อตกลง เนื้อหาสาระ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญสามารถมีได้หลายรูปแบบ

⇒ รัฐธรรมนูญประเภทใด VS การปกครองแบบใด

1. ข้อกำหนดนั้นให้อำนาจในการปกครองแก่บุคคลเพียงคนเดียว กลุ่มเดียว หรือ คนทั้งหมด
2. ผู้ที่มีอำนาจในการปกครองอ้างความชอบธรรมที่จะใช้อำนาจการปกครองโดยอาศัยเงื่อนไขใด
3. ผู้ที่มีอำนาจการปกครองใช้อำนาจเพื่อเป้าหมายส่วนตัวเพื่อกลุ่มหรือเพื่อส่วนรวม

⇒ ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นระบบการปกครองของคนส่วนใหญ่ การเมืองควรเป็นกิจกรรมสาธารณะที่คนส่วนใหญ่สามารถเข้ามามีส่วนในการปกครองตนเอง ประชาธิปไตยได้เปิดโอกาสให้บุคคลจำนวนมากได้พัฒนาศักยภาพของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในรัฐ

⇒ การมีรัฐธรรมนูญไม่ได้ก่อให้เกิดระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเสมอไป อาจก่อให้เกิดการปกครองระบอบอื่นก็เป็นได้

**รัฐธรรมนูญนิยม : ลัทธิรัฐธรรมนูญหรือรัฐธรรมนูญนิยมเป็น
แนวคิดสมัยใหม่ สาระสำคัญของแนวคิดนี้ได้แก่**

- 1.ระบบการเมืองหรือการจัดระเบียบการเมืองมีกฎหมายเป็นหลัก
กฎหมายเป็นสิ่งที่สูงสุด มิใช่บุคคลมีอำนาจสูงสุด**
- 2.แนวคิดนี้ได้รวมลัทธิชาตินิยม ประชาธิปไตยและการที่รัฐบาล
ถูกจำกัดอำนาจไว้เข้าด้วยกัน กล่าวคือ ถือหลักการแบ่งแยก
อำนาจรัฐเพื่อให้มีการตรวจสอบถ่วงดุลกัน**
- 3.รัฐธรรมนูญนิยมจึงหมายถึง การมีรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกา
หรือข้อกำหนดในการจำกัดการใช้อำนาจตามอำเภอใจของ
รัฐบาล**

รัฐบาลโดยรัฐธรรมนูญ

➡ รัฐบาลโดยรัฐธรรมนูญหมายถึงการมีรัฐบาลหรือการมีการใช้อำนาจปกครองตามหลักกฎหมาย มิใช่การมีรัฐบาลหรือมีการปกครองที่ใช้อำนาจตามอำเภอใจ รัฐบาลโดยรัฐธรรมนูญจึงเป็นรัฐบาลที่ถูกจำกัดการใช้อำนาจโดยกรอบของรัฐธรรมนูญซึ่งอิงอยู่กับหลักกฎหมาย เป็นรัฐบาลที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายใต้พลังเหนี่ยวรั้งหลายด้านด้วยกัน (ทั้งด้านบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มโนธรรมของผู้ปกครอง พลังทางการเมืองจากกลุ่มประชาชนในรัฐ)

➡ พลังเหนี่ยวรั้งจึงเป็นเครื่องตัดสินใจว่ารัฐบาลใดเป็นหรือไม่เป็นรัฐบาลโดยรัฐธรรมนูญ ถ้าพลังเหนี่ยวรั้งไม่มีเลย รัฐบาลหรือระบอบการปกครองก็เป็นเผด็จการสมบูรณ์แบบ

รัฐธรรมนูญแก้ไขได้หรือไม่?

- ⇒ คำตอบคือ แน่نون แก้ไขได้เพราะคนเราเป็นผู้สร้างขึ้นมา แต่ประเด็นไม่ได้อยู่ที่ว่าแก้ไขได้หรือไม่ หากอยู่ที่แก้ไขอย่างไร แก้ไขในเรื่องใด
- ⇒ ประเทศที่ระบอบแบบประชาธิปไตยมั่นคงแล้ว การเปลี่ยนแปลงยกเลิกรัฐธรรมนูญจะไม่เกิดขึ้น จะมีแต่การแก้ไขให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเท่านั้น และการแก้ไขจะยึดหลักการของประชาธิปไตย ตลอดจนถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ

**การแก้ไขรัฐธรรมนูญในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย มักจะ
เกิดขึ้นตามหลักการดังต่อไปนี้**

- 1. เกิดขึ้นเพราะความจำเป็นบางประการที่จะต้องปรับปรุง
บทบัญญัติให้ทันสมัยขึ้น แต่มิได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง
หลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตย**
- 2. ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ วิธีแก้ไขปัญหาคือ การ
แก้ไขปรับปรุง มิใช่การยกเลิก แล้วร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น
แทน**
- 3. การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นไปตามกระบวนการประชาธิปไตย
มิใช่แก้ไขด้วยวิธีการยึดอำนาจหรือข่มขู่คุกคาม**

บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติ

- ❁ หน้าที่ประการสำคัญที่สุดของสถาบันนิติบัญญัติคือการทำให้อำนาจของรัฐบาลมีความชอบธรรม สัญลักณ์ของความชอบธรรมที่มีอยู่ควบคู่ไปกับสถาบันนิติบัญญัติ ได้แก่ การปกครองโดยรัฐธรรมนูญ
- ❁ สถาบันนิติบัญญัติยังมีบทบาทในการเลือกสรร (recruit) กล่อมเกลา (socialize) และฝึกฝน (train) บุคคลที่จะมีบทบาททางการเมืองตลอดจนให้การศึกษาทางการเมืองอีกด้วย
- ❁ ในบางกรณี สถาบันนิติบัญญัติอาจทำหน้าที่ในการหาทางออกให้กับกลุ่มพลังอำนาจต่างๆ ในสภาพการณ์ที่ระบบการเมืองหมดทางออก และกลไกการตัดสินใจตามปกติที่มีอยู่ไม่สามารถหาทางออกให้กับสถานการณ์ทางการเมืองที่ขัดแย้งกันอยู่ได้

ลักษณะของสภาที่มาจากการเลือกตั้ง

* เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเข้าไปอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรด้วยการรณรงค์หาเสียงโดยอาศัยความสามารถและคะแนนนิยมส่วนบุคคล แล้วจึงไปรวมตัวกันเป็นพรรคภายหลังการเลือกตั้ง ดังนั้น บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของพรรคการเมือง ซึ่งได้แก่ การคัดเลือกตัวผู้สมัคร การจัดระบบการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ตลอดจนการจัดระเบียบวินัยภายในพรรค

ลักษณะของสภาที่มาจากการแต่งตั้ง

- ❁ สมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งอาศัยคุณสมบัติพิเศษบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำรงตำแหน่งทางราชการที่มีความสำคัญ ต่อฐานอำนาจของผู้บริหารการเมือง และความใกล้ชิดได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารการเมือง เป็นต้น
- ❁ สมาชิกสภาประเภทแต่งตั้งของไทยส่วนใหญ่จึงเป็นข้าราชการประจำที่มีตำแหน่งสำคัญ ทั้งที่เป็นพลเรือนและทหาร โดยที่ทหารมักได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา ในอัตราส่วนที่สูงกว่าผู้ที่พลเรือนและทหารบกมักจะมีจำนวนมากกว่าทหารจากเหล่าทัพอื่นๆ

อำนาจหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติแบ่งออกได้ 5 ประการ คือ

1. อำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย
2. อำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแล และตรวจสอบการบริหารราชการของฝ่ายบริหาร
3. อำนาจหน้าที่ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
4. อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนหรือศึกษากิจการหรือเรื่องราวใดๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา
5. อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในกิจการสำคัญอื่นๆ

ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติในระบบประชาธิปไตย

1. การมีอำนาจตามกฎหมาย แต่ขาดพลังอำนาจทางการเมืองอย่างแท้จริง
2. การที่ฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งมาจากการเลือกตั้ง ประกอบด้วยพรรคการเมืองหลายพรรค และไม่มีพรรคใดพรรคหนึ่งที่มีเสียงข้างมากในสภา ทำให้เกิดรัฐบาลผสม และมีความขัดแย้งกันทางด้านนโยบาย และการแข่งขันระหว่างผู้นำของพรรคร่วมรัฐบาลผสม
3. การที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ถูกกดดันจากพลังทางการเมืองนอกรัฐสภา โดยเฉพาะจากกลุ่มผู้มีอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ทั้งที่เป็นกลุ่มในระบบในราชการและนอกราชการ โดยที่ไม่สามารถหากลไกในการจัดการกับอิทธิพลและผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การที่พรรคการเมืองมีความขัดแย้งกันนำไปสู่การ โคนล้มรัฐบาลของฝ่ายตรงข้าม

ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการประจำ

- ➔ การเมืองเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบายและเป้าหมายของรัฐ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงคุณค่า นักการเมือง การที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน จึงอ้างความชอบธรรมในการเลือกและกำหนดนโยบาย
- ➔ อย่างไรก็ตาม การกำหนดเป้าหมายเป็นเรื่องของนามธรรมซึ่งไม่อาจอาศัยแต่เพียงจินตนาการในการพิจารณาว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่ดี และเหมาะสมสำหรับสังคม หากจะต้องได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลและสภาพความเป็นจริงจาก ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งเป็นผู้บริหารกิจการของรัฐ (ข้าราชการประจำ)

❖ ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ เกี่ยวกับนโยบาย ผันแปรไปตามสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ ปัญหาที่ว่าใครเป็นผู้กำหนดนโยบาย นักการเมืองหรือข้าราชการนั้น ต้องพิจารณาไปตามลักษณะความสัมพันธ์แต่ละกรณีไป คือ

➤ ในกรณีที่นักการเมือง ขอให้ข้าราชการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทำความเข้าใจ เสนอทางเลือกตลอดจนข้อดี ข้อเสีย หลายๆด้าน ของทางเลือกมากกว่าหนึ่งขึ้นไป ถือว่า นักการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบาย ข้าราชการเป็นผู้เสนอความเห็นเท่านั้น

➤ ในกรณีที่รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนเป็นหลักสำคัญปฏิบัติตาม ข้าราชการจะเข้ามามีบทบาทในการให้ความเห็นน้อยมาก แต่ในกรณีที่รัฐบาลไม่มีนโยบายที่ชัดเจน หรือหลีกเลี่ยงการตัดสินใจเชิงนโยบาย ข้าราชการซึ่งเป็นฝ่ายที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาระยะยาว

- ❁ กรณีที่ระบบการเมืองเป็นแบบอำมาตยาธิปไตย คือ มีข้าราชการเข้าไปดำรงตำแหน่งสำคัญ ในคณะรัฐมนตรี และตำแหน่งการเมืองอื่นๆ ข้าราชการจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย เพราะมีบทบาททั้งสองด้าน คือ ทั้งการเมืองและการบริหารในเวลาเดียวกัน
- ❁ ในระบบการเมืองที่พรรคการเมืองมีบทบาทสำคัญในการเมือง พรรคการเมืองจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และทำให้บทบาทของข้าราชการในการกำหนดนโยบายน้อยลง
- ❁ ในระบบรัฐสภาที่รัฐสภาขาดคณะผู้ช่วย ในการค้นคว้าข้อมูล และทำการศึกษาวิจัยเพื่อป้อนแก่สมาชิกรัฐสภา ระบบราชการและข้าราชการจะมีส่วนในการกำหนดนโยบาย

ความแตกต่างระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ

- ➡ ความแตกต่างทางด้านการเข้าไปดำรงตำแหน่ง นักการเมืองเข้าดำรงตำแหน่ง โดยผ่านการเลือกตั้งจากประชาชน หรือการแต่งตั้งจากผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ส่วนข้าราชการนั้นได้เข้าไปดำรงตำแหน่งหรือเข้าทำงาน โดยการสอบระบบคุณธรรม ระยะในการดำรงตำแหน่ง และความมั่นคงในอาชีพนั้นจัดว่าเป็นความแตกต่างที่ไม่ผันแปรเปลี่ยนแปลงไป
- ➡ ความแตกต่างทางด้านระยะทางด้านระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง นักการเมืองมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น 4 ปีจากตำแหน่งไปเมื่อมีการยุบสภาก่อนกำหนด มีการปฏิวัติรัฐประหาร ส่วนข้าราชการนั้นที่ไม่มีคามผิด ก็อยู่ในระบบราชการต่อไป จนปลดเกษียณอายุราชการ

ความแตกต่างทางด้านการมั่นคงในอาชีพ

- ➔ ความแตกต่างทางด้านการเข้าดำรงตำแหน่งกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง มีผลทำให้นักการเมืองกับข้าราชการประจำมีความมั่นคงในอาชีพที่แตกต่างกัน
- ➔ ผู้ที่จะเป็นนักการเมืองโดยการสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร จะต้องประสบกับความเสี่ยงสูงกว่าผู้ที่สมัครรับราชการ
- ➔ นอกจากการต้องเสี่ยงกับการแข่งขันเลือกตั้งแล้ว ระบบการเมืองที่ขาดเสถียรภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้วยสาเหตุที่มีการปฏิวัติรัฐประหารบ่อยๆหรือไม่มีรัฐประหาร แต่มีการยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่บ่อยๆแล้ว ภาวะเสี่ยงยังมีสูงมากขึ้น

ความแตกต่างทางด้านระหว่างวุฒิทางการศึกษา

- ➔ ระบบการเมืองที่ขาดความมั่นคง เช่นประเทศไทย ระบบราชการซึ่งมีหลักประกันความมั่นคงในอาชีพ และมีสถานะการเลี้ยงน้อยกว่าที่เป็นอยู่ในสถานะทางการเมือง ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงมักจะเลือกอาชีพรับราชการ
- ➔ ส่วนรัฐบาลมีตำแหน่งทางราชการมากพอที่จะดูดซึมผู้ที่สำเร็จการศึกษามาใหม่ๆเข้าไปทำงานในระบบ โดยส่วนรวมข้าราชการประจำจะมีวุฒิการศึกษาสูงกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ➔ ถ้านักการเมืองผู้ใดมีทั้งวุฒิทางการศึกษาและมีทั้ง “ความรู้เกี่ยวกับความต้องการของประชาชน” ดี ย่อมจะถือได้ว่าทั้งวุฒิทางการศึกษากับความรู้ดังกล่าวนี้จะเกื้อกูลให้นักการเมืองผู้นั้น มีโอกาสที่จะเป็นผู้นำที่สามารถมองปัญหาได้รอบด้านมากยิ่งขึ้น

ความแตกต่างด้านความชำนาญงาน

- ➔ นักการเมืองส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ทั่วไป มิใช่ผู้ชำนาญการเฉพาะอย่าง ความเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะอย่างนั้นมีความสำคัญสำหรับบุคคล ในระบบราชการมากกว่าในระบบการเมือง
- ➔ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักการเมือง มีความชำนาญงานน้อยกว่า ข้าราชการได้แก่ ความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่งหน้าที่ ซึ่ง ข้าราชการประจำมีความต่อเนื่องมากกว่า ข้อได้เปรียบข้อข้าราชการ
- ➔ ความแตกต่างทางด้านความเป็นกลางทางการเมือง นักการเมืองเป็นผู้ สังกัดพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์หรือแนวนโยบายที่แสดงให้เห็นว่า พรรคการเมืองนั้นต้องการสนับสนุนผลประโยชน์ของกลุ่มชน กลุ่มใดมีอุดมการณ์ในทางที่จะกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองอย่างไร ส่วนข้าราชการนั้นแม้ว่าจะสังกัดพรรคการเมือง โดยเป็นสมาชิก พรรคการเมืองได้ แต่ในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว จะต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

ความแตกต่างทางด้านของจำกัดพฤติกรรม

- ➔ นักการเมืองจะต้องทำตัวให้สอดคล้องกับคุณค่าและความต้องการของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง พฤติกรรมของนักการเมือง จึงผันแปรไปตามมติมหาชน และข้อเรียกร้องของผู้มีสิทธิออกเสียง ส่วนข้าราชการนั้น ปฏิบัติตนตามกรอบกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของราชการ และไม่มีคามจำเป็นโดยตรงที่จะเอาใจห้วคะแนน หรือประชาชนกลุ่มใด โดยเฉพาะ แต่กระนั้นข้าราชการก็ต้องฟังมติของประชาชน ที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับงานที่ข้าราชการผู้นั้นกระทำอยู่
- ➔ ความแตกต่างระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ ย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ทำให้เกิดความขัดกัน ระหว่างทัศนคติของแต่ละฝ่าย ส่วนความขัดแย้งจะมีมาน้อย อย่างใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองกับระบบการบริหารราชการและสภาพแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม-เศรษฐกิจ

แนวความคิดความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองกับระบบราชการ

- ✿ ระบบบริหาร เป็นเครื่องมือของการเมือง หมายความว่า ในความสัมพันธ์ทางอำนาจแล้วการเมืองเป็นฝ่ายที่มีฐานะการบริหาร แนวความคิดนี้เป็นแนวความคิดแบบอุดมคติ ซึ่งในทางปฏิบัติ ความสัมพันธ์ทางอำนาจดังกล่าวมีอยู่ในระบบการเมืองตะวันตก ที่พัฒนาแล้ว
- ✿ ระบบการเมืองที่กำลังพัฒนานั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการบริหารมีลักษณะตรงกันข้าม การบริหาร(ข้าราชการ) มักจะเข้ามามีบทบาทสำคัญ ทางการเมือง ตั้งแต่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง การกำหนดนโยบาย และแม้แต่การใช้อิทธิพลเข้าควบคุมพฤติกรรมของนักการเมือง ปราบปรามการฉ้อโกงเช่นนี้ ก่อให้เกิดความตึงเครียด และความขัดแย้งระหว่างนักการเมือง กับข้าราชการประจำเป็นระยะๆ ตลอดจนการนำไปสู่การล้มเลิกสถาบันทางการเมือง

สาเหตุที่ทำให้ระบบบริหารมีความแข็งแกร่งกว่าระบบการเมือง

- ลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของสังคมที่พัฒนาได้แก่ การมีการแบ่งแยกแจกแจง โครงสร้างทางสังคม มีสถาบันหลายสถาบันทำหน้าที่พิเศษเฉพาะอย่าง เมื่อเปรียบเทียบกับสังคมด้อยพัฒนา ซึ่งมีสถาบันน้อยสถาบัน แต่ทำหน้าที่หลายอย่าง ในการปกครองสังคมโบราณ อำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมายบังคับ ใช้กฎหมาย และพิพากษาคดีรวมกัน อยู่ที่สถาบันเดียว แม้ว่าสังคมโบราณจะมีการพัฒนาโครงสร้างทางสังคมแต่ก็ยังไม่มีการแบ่งแยกแจกแจงหน้าที่เฉพาะอย่างมากนัก
- ผลที่เกิดขึ้นอย่างหนึ่ง จากความจำเป็นในการรักษาเอกราช ท่ามกลางภัยจากมหาอำนาจตะวันตก ก็คือ การพัฒนาอย่างรวดเร็วของกำลังทหาร ที่ใช้ในการป้องกันประเทศทั้งภายนอกและภายใน กระทรวงที่สำคัญซึ่งเป็นกลไกปฏิบัติภารกิจ **2** ประการ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย

✿ แม้ว่านักการเมืองและพรรคการเมือง จะมีนโยบายและ
แนวทางในการดำเนินงานที่เฉพาะเจาะจง อย่างไรก็ตาม
แต่ฝ่ายที่นำนโยบายไปปฏิบัติก็คือข้าราชการประจำ

✿ ในทางปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่าย
ข้าราชการประจำก็คือ ข้าราชการระดับสูง ได้แก่
ปลัดกระทรวง อธิบดี เพราะเป็นผู้สั่งการลงไปให้
ข้าราชการระดับต่างๆ นำนโยบายและการสั่งการของ
รัฐมนตรีไปปฏิบัติ

ผลกระทบกรณีสถาบันทางการเมือง

มีบทบาทในระบบการเมือง

✿ เริ่มมีนักธุรกิจทั้งที่เป็นสส. และที่มีมิได้เป็นสส. แต่เป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนนักการเมืองเข้ามาอยู่ในคณะรัฐมนตรีมากขึ้น ดังนั้นการมีเจ้ากระทรวงที่ไม่ใช่ข้าราชการประจำ หรือเคยเป็นข้าราชการ จึงทำให้เกิดแนวทางในการดำเนินงานทางด้านนโยบาย และด้านการปฏิบัติงานประจำวันแตกต่างไปจากแบบดั้งเดิมที่เคยทำกันมา

✿ อนาคตจะเป็นอย่างไร???

ERROR: syntaxerror
OFFENDING COMMAND: --nostringval--

STACK:

/Title

()

/Subject

(D:20081106083702-08'00')

/ModDate

()

/Keywords

(PDFCreator Version 0.9.5)

/Creator

(D:20081106083702-08'00')

/CreationDate

(Uri)

/Author

-mark-